

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Suomen Kuurosokeat ry yhtyy Näkövammaisten liiton kattavaan lausuntoon, joka on sovellettavissa myös kuulonäkövammaisiin ja kuurosokeisiin oppilaisiin.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimia on hyvä tarkastella ja tarvittaessa uudistaa. Uudistus ei kuitenkaan saa johtaa tilanteeseen, jossa kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden mahdollisuudet yhdenvertaiseen opiskeluun heikkenevät.

Nykyinen kolmiportainen tuen malli (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) on mielestämme hyvä, mutta tasojen sisältöjä tulisi ohjata tarkemmin.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

-

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että oppilaalla, jolla on vaikeuksia opinnoissaan etenemisessä tai opetukseen osallistumisessa, on oikeus ennakoivaan tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä. Tähän yhteyteen tulisi lisätä myös muut koulukäynnin tukitoimet esim. kohtuulliset mukautukset. Hallituksen esityksessä ei ole riittävästi tuotu esille sitä, että vamma tai sairaus voi myös aiheuttaa tarpeen erityisille palveluille ja tukitoimille.

Näemme tärkeänä, että kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden tuen tarve tunnustetaan etukäteen ilman ennakoivia tukitoimia, ja siten voitaisiin siirtyä suoraan oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Nykyisessä perusopetuslaissa on määritelty luokkakooksi 20 oppilasta, jos luokassa on pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas. Hallituksen esityksessä yleisopetuksen luokkakoon oppilasmäärää ei ole tarkasti määritelty. Kuulonäkövammaisen ja kuurosokean oppilaan oppimismahdollisuuden heikentyvät, jos luokkakoko on yli 20 oppilasta.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

-

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

-

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Valtaosa kuulonäkövammaisista ja kuurosokeista yleisopetuksen oppilaista integroidaan yleisopetukseen. Tällä hetkellä he kaikki saavat oppis- ja ohjauskeskus Valterin tukea ja palvelua. Tästä hyötyvät oppilaiden lisäksi opettajakunta ja muu koulun henkilöstö. Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kautta tulee aistivammoihin liittyvää erityisosaamista. Ilman oppimis- ja ohjauskeskus Valterin erityisosaamista on riskinä, että oppilas ei pysty etenemään perusopetuksen tahdissa. Kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden kohdalla yhdenvertaiset oppimisedellytykset eivät nykyiselläänkään toteudu tukitoimien riittämättömyyden vuoksi. Suomen Kuurosokeat ry on huolissaan siitä, että tämä lakiesitys lisää entisestään eriarvoisuutta. Suomen Kuurosokeat ry pitää kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden kannalta heikennyksenä sitä, että hallituksen esityksessä oppimis- ja ohjauskeskus Valterin asemaa ei ole riittävästi huomioitu. Konsultatiivinen sairaalaopetus ei korvaa oppimis- ja ohjauskeskus Valterin tarjoamaa tukea.

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelut tulisi rinnastaa konsultatiiviseen sairaalaopetukseen ja palveluiden tulisi olla ilmaisia. On vaarana, ettei oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palveluita käytetä jatkossa aistivammaisten oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhdymme Näkövammaisten liiton esittämää ehdotusta siitä, että oppimis- ja ohjauskeskus Valterin ohjauspalvelutoiminta on jatkossa maksutonta.

Kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden kohdalla oppimis- ja ohjauskeskus Valterin lisäksi tärkeitä yhteistyötahoja ovat keskussairaaloiden korva- ja silmäklinikoiden asiantuntijat kuten kuntoutusohjaajat sekä psykologit. Myös järjestöjen asiantuntijuus tulisi hyödyntää paremmin kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden oppilaiden kohdalla (Suomen Kuurosokeat ry, Näkövammaisten liitto ja Kuurojen Liitto). Kuulonäkövammaiset ja kuurosokeat oppilaat tarvitsevat ammattitaitoista arviointia siitä, millaisin tukitoimia he tarvitsevat.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Suomen Kuurosokeat ry tiivistelmä.docx](#)

Kaaja Taru

Suomen Kuurosokeat ry - Vaikuttamisen ja oikeuksienvälvönnän työryhmä